

зації й відновлення економічного зростання, а також із метою запобігання продовження негативних тенденцій в країні, досить важливим є повноцінне впровадження системи антикризових заходів.

Першочерговими завданнями реабілітації економіки є - досягнення макроекономічної стабілізації шляхом стимулювання внутрішніх інвесторів та реалізації інвестиційних проектів разом із міжнародними фінансовими організаціями, реформування податкової системи, стабілізації надходжень до державного бюджету, підвищення ефективності використання державного майна, а також реалізації регіонального потенціалу;

1. оздоровлення й відновлення нормального функціонування фінансових ринків, а також відновлення довіри до банківської системи;
2. ведення виваженої та відповідальної соціальної політики, спрямованої на підтримку найвразливіших верств населення та недопущення високого рівня безробіття шляхом створення нових робочих місць, організації громадських робіт, стимулювання роботодавців до збереження кадрового потенціалу та працевлаштування випускників навчальних закладів;
3. посилення економічної активності та відновлення економічного зростання шляхом підтримки реального сектору економіки, а саме: диверсифікація експорту та часткова переорієнтація експортерів на внутрішній ринок, імпортозаміщення, будівництво житла, відновлення достатнього рівня їх обігових коштів.

Втілення цих заходів допоможе поновити стратегічно важливий взаємозв'язок промислового сектору і економіки, який стане фундаментом подальшої стабілізації фінансового становищу в Україні.

1. www.ukrstat.gov.ua - Державний комітет статистики Україн
2. www.customs.gov.ua - Державна митна служба України

ПРИНЦИПИ РОЗРОБКИ ЕКОЛОГІЧНОЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИКУ МІСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ

Лук'янихін В.О., к.е.н., доцент СумДУ
Циганенко О.В., викладач КІСумДУ

Важливою складовою соціо-еколого-економічних стратегій розвитку міських територій є екологічна складова.

Екологічну складову територіального розвитку варто розглядати в двох аспектах – природно-ресурсному та середовищеутворювальному.

Природно-ресурсний аспект характеризує масштаби та ефективність використання різноманітних наявних природних ресурсів, а також напрями і засоби відтворення та нарощування потенціалу. До основних видів природних ресурсів належать: земельні, поверхневі та підземні води, корисні копалини, лісові та атмосферне повітря.

Середовищеутворювальний аспект характеризує базові потреби людини в якісному середовищі життєдіяльності. До середовищеутворювальних чинників належать: збереження і відновлення природних систем, забезпечення сприятливого стану навколишнього середовища як необхідної умови поліпшення якості життя і здоров'я населення.

Для забезпечення екологічної стратегії розвитку необхідно підпорядкувати усю діяльність таким принципам та пріоритетним напрямкам розвитку міських територій.

1. Збалансоване використання природно-ресурсного потенціалу.

Досягнення економічно доцільного і екологічно збалансованого використання природних ресурсів можливе через перебудову всього господарського комплексу та подолання нераціональної структури його територіальної організації. Для цього потрібно:

- забезпечити ефективне нормативно-правове регулювання державних функцій щодо власності, управління та використання природних ресурсів;
- створити та впровадити уніфіковані кадастри природних ресурсів;
- при формуванні балансу природних ресурсів на всіх рівнях природокористування обов'язковим є врахування можливості залучення техногенних родовищ і відходів;
- створити ефективну фінансово-економічну систему, яка привела б у відповідність розмір плати за природні ресурси з екологічними збитками та іншими негативними наслідками їх використання та включала б заохочувальні механізми використання відновлювальних (в тому числі енергетичних) ресурсів;
- сприяти пошукові нових ресурсозберігаючих, наукоємних технологій.

Врахування інтересів майбутніх поколінь у використанні природних ресурсів повинно здійснюватися за рахунок:

- визначення переліку невідновлювальних природних ресурсів певної якості, вичерпання яких можна прогнозувати через 25,50, 75, 100 та більше років;

- забезпечення державного контролю над обсягами, повнотою, ефективністю та доцільністю використання невідновлюваних природних ресурсів;

- здійснення пошукових і геологорозвідувальних робіт для розширення сировинної бази невідновлюваних природних ресурсів;

- забезпечення пріоритетності впровадження технологій, які б сприяли підвищенню повноти та комплексності використання природних ресурсів і відходів;

- виконання фундаментальних наукових досліджень зі створення екологічно безпечних технологій освоєння невідновлюваних ресурсів низької якості;

2. Забезпечення екологічної сталості природних систем

Основні напрями в середовищеутворювальній сфері повинні бути спрямовані на реалізацію державної екологічної політики, що забезпечує збереження природних систем, підтримання їхньої цілісності, стабільності і життєзабезпечувальних функцій.

Діяльність в цій сфері повинна спрямовуватися на збереження і відновлення біотичної та ландшафтної розмаїтості територій, достатніх для підтримання здатності природних систем до саморегуляції і компенсації наслідків антропогенного впливу. Для цього необхідно:

- збереження і відновлення оптимального для територіального розвитку країни комплексу наземних і прісноводних природних екосистем;

- розвиток мереж охоронних природних територій різного рівня і режиму, формування на їхній основі, а також на основі інших територій природно-заповідного фонду та екологічної мережі України як невід'ємного компонента розвитку міських територій і країни в цілому, збереження унікальних природних комплексів тощо;

- збереження і відновлення цілісності природних екосистем, у тому числі запобігання їхньої фрагментації в процесі господарської діяльності, при створенні гідротехнічних споруд, автомобільних і залізничних шляхів, газо- і нафтопроводів, ліній електропередач тощо;

- збереження і відновлення природної біотичної розмаїтості на господарсько освоєних й урбанізованих територіях.

Завдання в сфері забезпечення сприятливого стану навколишнього природного середовища повинні бути спрямовані на зниження

його забруднення викидами, скидами і відходами, а також зниження енерго- і ресурсоемності продукції і послуг. Для цього необхідно:

- зменшення викидів і скидів забруднювальних речовин у природне довкілля, зниження промислових відходів через впровадження ресурсозберігаючих і безвідходних технологій в усіх сферах господарської діяльності; технологічне переозброєння і поступове виведення з експлуатації підприємств із застарілим обладнанням; оснащення підприємств сучасним природоохоронним устаткуванням;

- забезпечення якості води, ґрунтів та атмосферного повітря відповідно до сучасних науково обґрунтованих норм і вимог;

- поліпшення екологічного стану міських територій за рахунок модернізації та використання екологічно безпечних видів транспорту, транспортних комунікацій і палива, у тому числі не вуглецевого; переважний розвиток екологічно безпечного громадського транспорту як базового виду пересування у містах;

- зменшення обсягів утворюваних відходів за рахунок підтримання виробництва товарів, розрахованих на максимально тривале використання.

Таким чином, при розробці екологічних стратегій розвитку міських територій слід передбачити такі заходи: по-перше, припинити інтенсивне і неефективне використання усіх видів природних ресурсів і визначити першочергові завдання; по-друге, здійснити перехід до екологічно допустимого та економічно доцільного використання природних ресурсів; по-третє, основні напрями в середовищеутворювальній сфері повинні бути спрямовані на реалізацію державної екологічної політики.

РОЗВИТОК МАРКЕТИНГУ В УКРАЇНІ

Бадьор Ю.В., студентка Київський авіаційний університет

Останнім часом маркетинг впевнено завойовує ринкові позиції як джерело, що дає змогу створювати і підтримувати певні стандарти людського життя. Сьогодні корпорації стикаються зі зміною цінностей і орієнтирів у споживача, зі змінами в економіці, з погіршенням стану довкілля, з зростанням конкуренції в глобальних масштабах. Враховуючи це, можна виділити такі сучасні тенденції маркетингу:

- *прискорення глобалізації економічних процесів* (завдяки досягненням науково-технічного прогресу суттєво скоротились географічні